

Školenie kontrolných technikov k novej legislatíve a metodikám

Skupina 800

Spaliny, zvuk, odrušenie

Ing. Karol Breyer

Štruktúra skupiny 800 – súčasná

801 Emisná kontrola

(Zážihové motory bez katalyzátora, vznetové motory)

804 Výfukové potrubie – vyústenie

805 Výfukové potrubie – stav

806 Hladina vonkajšieho hluku výfukového systému

807 Odrušenie

809 Riadený katalyzátorový systém – stav

(Zážihové motory s riadeným katalyzátorom)

810 Riadený katalyzátorový systém – funkčnosť

(Zážihové motory s riadeným katalyzátorom)

813 Dynamický test lambda-regulácie

NOVÁ VYHLÁŠKA ! Presun emisií zážihových motorov so zdokonaleným emisným systémom („R-KAT“) pod emisné kontroly. Pri technickej kontrole sa bude posudzovať len platnosť emisnej kontroly.

Štruktúra skupiny 800 – nová

801 Emisná kontrola

804 Výfukové potrubie – vyústenie

805 Výfukové potrubie – stav

806 Hladina vonkajšieho zvuku (~~hluku výfukového systému~~)

807 Elektromagnetická kompatibilita (~~Odrúšenie~~)

Dočasný metodický pokyn na kontrolu zdokonaleného emisného systému vozidiel kategórií M₁ a N₁ so zážihovým motorom v staniciach technickej kontroly vozidiel počas prechodného obdobia

809 Zdokonalený emisný systém – stav

810 Zdokonalený emisný systém – funkčnosť

~~Zrušuje sa metodický pokyn MDPT SR č. 3/97 z 2. septembra 1997 pre posúdenie funkčnosti riadeného katalyzátoreno systému vozidiel so zážihovými motormi pri vykonávaní kontrol technického stavu motorových vozidiel v staniciach technickej kontroly.~~

801 Emisná kontrola

Predpísané podmienky

1. Prevádzkovateľ vozidla, ktoré je v premávke na pozemných komunikáciách, je podľa osobitného predpisu¹²⁶⁾ povinný v ustanovených lehotách podrobiť vozidlo emisnej kontrole pravidelnej.

2. Emisná kontrola pravidelná sa podľa ustanovení osobitného predpisu¹²⁷⁾ vykonáva:

- a) na vozidlách kategórií M1 a N1 so zážihovým motorom so zdokonaleným emisným systémom v lehote štyroch rokov po prvom prihlásení do evidencie a potom periodicky v dvojročných lehotách,
- b) na vozidlách kategórií M1 a N1 so vznetovým motorom v lehote štyroch rokov po prvom prihlásení do evidencie a potom periodicky v dvojročných lehotách,
- c) na vozidlách kategórií M2, M3, N2 a N3 v lehote jedného roka po jeho prvom prihlásení do evidencie a potom periodicky v jednoročných lehotách,
- d) na vozidlách kategórií M a N používaných na zdravotnícku záchrannú službu, banskú záchrannú službu a poruchovú službu plynárenských zariadení a vozidlách používaných na taxislužbu v lehote jedného roka po prvom prihlásení do evidencie a potom periodicky v jednoročných lehotách,
- e) na vozidlách kategórie T v lehote dvoch rokov po prvom prihlásení do evidencie a potom periodicky v dvojročných lehotách,

¹²⁶⁾ § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 725/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov

¹²⁷⁾ § 67 ods. 1 vyhlášky MDPT SR č. 578/2006 Z. z.

801 Emisná kontrola

- f) na vozidlách kategórií M, N a T používaných v autoškole ako výcvikové vozidlo v lehote jedného roka po prvom prihlásení do evidencie a potom periodicky v jednoročných lehotách,
- g) na vozidlách kategórií M1 a N1 so zážihovým motorom s nezdokonaleným emisným systémom v lehote jedného roka po prvom prihlásení do evidencie a potom v jednoročných lehotách,.

3. Emisná kontrola sa nevykonáva na vozidlách kategórií M a N s motorom mazaným zmesou paliva a mazacieho oleja a na vozidlách kategórie L.

4. Emisnej kontrole pravidelnej podliehajú vozidlá kategórií M1 a N1 so zážihovým motorom so zdokonaleným emisným systémom podľa ustanovení osobitného predpisu¹²⁸⁾ po prvý krát:

- a) v lehote od 1.4.2007 do 30.6.2007; to platí pre vozidlo, ktoré bolo prvý krát prihlásené do evidencie do 31.12.1993,
- b) od 1.7.2007 do 31.12.2007; to platí pre vozidlo, ktoré bolo prvý krát prihlásené do evidencie od 1.1.1994 do 31.12.1999,
- c) od 1.1.2008 do 30.6.2008; to platí pre vozidlo, ktorého lehota na vykonanie emisnej kontroly pravidelnej uplynie do 30.6.2008, a ktoré bolo prvý krát prihlásené do evidencie od 1.1.2000.

5. Emisnej kontrole pravidelnej podliehajú vozidlá kategórie T podľa ustanovení osobitného predpisu¹²⁹⁾ po prvý krát počnúc 1.1.2008.

¹²⁸⁾ § 104 ods. 4 a 5 vyhlášky MDPT SR č. 578/2006 Z. z.

¹²⁹⁾ § 104 ods. 6 vyhlášky MDPT SR č. 578/2006 Z. z.

801 Emisná kontrola

6. Dokladmi potvrdzujúcimi absolvovanie emisnej kontroly pravidelnej sú osvedčenie o emisnej kontrole, vyznačená kontrolná nálepka nalepená na vozidle a protokol o emisnej kontrole. Pri technickej kontrole sa podľa ustanovení osobitného predpisu¹³⁰⁾ preukazuje absolvovanie emisnej kontroly pravidelnej predložením platného osvedčenia o emisnej kontrole.

Spôsob kontroly

Kontrolou vyznačených údajov na predloženom osvedčení o emisnej kontrole vozidla sa overí, či vozidlo, na ktoré sa taká povinnosť vzťahuje, bolo v ustanovenej lehote podrobené emisnej kontrole pravidelnej. Ak nie je predložené osvedčenie, zohľadní sa predloženie platného protokolu o emisnej kontrole vozidla s hodnotením „spôsobilé“.

Chyby

1. Vozidlo nebolo podrobené pravidelnej emisnej kontrole v ustanovenej lehote. .... (C)
2. Vodič vozidla nepredložil platné osvedčenie o emisnej kontrole vozidla, ani platný protokol o emisnej kontrole vozidla s hodnotením „spôsobilé“. .... (C)
3. Vodič vozidla nepredložil platné osvedčenie o emisnej kontrole vozidla, ale predložil platný protokol o emisnej kontrole vozidla s hodnotením „spôsobilé“. .... (A)
4. Na vozidle nie je nalepená vyznačená (perforovaná) platná kontrolná nálepka, ale bolo predložené platné osvedčenie o emisnej kontrole vozidla, prípadne platný protokol o emisnej kontrole vozidla s hodnotením „spôsobilé“. .... (A)

¹³⁰⁾ § 46 ods. 9 písm. a) vyhlášky MDPT SR č. 578/2006 Z. z.

801 Emisná kontrola

§ 104 ods. 4 a 5 vyhlášky MDPT SR č. 578/2006 Z. z.
- EK pravidelnej podlieha prvýkrát vozidlo kategórie M1 a N1 so zážihovým motorom so zdok. emisným systémom uvedené v § 67 písm. a) vyhl. MDPT SR č. 578/2006 Z. z. v lehote:

Kategória voz	Poznámky	Lehoty
M ₁ , N ₁	zážihový motor so zdokonaleným emisným systémom „R-KAT“	4 – 2 – 2
M ₁ , N ₁	vznetový motor „DIESEL“	4 – 2 – 2
M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃		1 – 1 – 1
M, N	zdrav. záchranná služba, banská záchranná služba, poruch. služba plynárenských zar. a taxislužba	1 – 1 – 1
T	počnúc 1.1.2008	2 – 2 – 2
M, N, T	autoškola – výcvikové vozidlo	1 – 1 – 1
M ₁ , N ₁	zážihový motor s nezdokonaleným emisným systémom	1 – 1 – 1
M, N	motor mazaný zmesou paliva a mazacieho oleja	nevykonáva sa
L		nevykonáva sa

§ 104 ods. 6 vyhlášky MDPT SR č. 578/2006 Z. z.
- EK pravidelnej podlieha prvýkrát vozidlo kategórie T uvedené v § 67 písm. e) vyhl. MDPT SR č. 578/2006 Z. z. počnúc 1. januárom 2008.

Dočasný metodický pokyn „R-KAT“

Prechodné obdobie

Kategória vozidla	Prvé prihlásenie do evidencie	Lehota na vykonanie prvej emisnej kontroly	Prechodné obdobie kontroly zdokonaleného emisného systému pri TK, ak vozidlo nemá platnú EK
M ₁ a N ₁	do 31.12.1993	od 1.4.2007 do 30.6.2007	do 30.6.2007
M ₁ a N ₁	od 1.1.1994 do 31.12.1999	od 1.7.2007 do 31.12.2007	do 31.12.2007
M ₁ a N ₁	od 1.1.2000	od 1.1.2008 do 30.6.2008 (ak lehota na vykonanie emisnej kontroly pravidelnej uplynie do 30.6.2008)	do 30.6.2008

1.1 – 1.3 Ak bolo vozidlo kategórie M₁ alebo N₁ vybavené zdokonaleným emisným systémom po prvý krát prihlásené do evidencie ...vid' tabuľka.. , potom sa na ňom kontrola zdokonaleného emisného systému pri technických kontrolách vykonáva do ...vid' tabuľka... .

1.4 Ak pri TK vodič vozidla uvedeného v bodoch 1.1 až 1.3 stanoveným spôsobom (kontrolný úkon 801) preukáže platnosť EK vozidla, potom sa kontrola zdokonaleného emisného systému pri TK nevykonáva.

Dočasný metodický pokyn „R-KAT“

Postup kontroly

Okrem kontrolných úkonov stanovených osobitným predpisom (met. pokyn MDPT SR na vykonávanie TK pravidelných, zvláštnych, ...) sa pri TK vozidiel podľa časti 1 v prechodnom období vykoná kontrola zdokonaleného emisného systému v kontrolných úkonoch **č. 809 a 810**, ktorých predpísané podmienky, spôsob kontroly, zoznam chýb, ktoré pri nich možno zistiť, a ich klasifikácia (§ 48 vyhlášky MDPT SR č. 578/2006 Z. z.) sú uvedené v časti 3 dočasného metodického pokynu na kontrolu zdokonaleného emisného systému vozidiel kategórií M₁ a N₁ so zážihovým motorom staniciach technickej kontroly počas prechodného obdobia.

Zmeny v kontrolných úkonoch č. 809 a 810

809 Zdokonalený emisný systém – stav

810 Zdokonalený emisný systém – funkčnosť

2. Objemová koncentrácia nespálených uhlíkov v spalinách pri voľnobehu prekračuje stanovený limit. ....

3. Hodnota lambda pri zvýšených otáčkach nezodpovedá predpísaným podmienkam. ....

(C)

(C)

Skupina 800 – spaliny, zvuk a odrušenie

Postup merania v kontrolnom úkone č. 810

1. Podmienky merania

- 1.1 Prostredie – teplota vzduchu 5 až 40 °C, tlak a vlhkosť vzduchu nie sú pre meranie rozhodujúce
- 1.2 Meradlo – schváleného typu na meranie objemovej koncentrácie CO, HC, NO_x a O vo výfukových plynoch a s indikáciou hodnoty lambda.
- 1.3 Kontrolované vozidlo – zohriate na prevádzkovú teplotu, výfukový systém musí byť funkčný a tesný, chod motora pravidelný, ustálené otáčky,

2. Postup merania

- 2.1 Stanovia sa predpísané hodnoty – T_{motora} (výrobca, min. 80 °C), rozsah voľnobežných otáčok (výrobca, max. 1000 min⁻¹), rozsah zvýšených otáčok (výrobca, 2500 – 3000 min⁻¹), rozsah hodnôt lambda pre zvýšené ot. (výrobca, 0,97-1,03), max. objemová koncentrácia CO pre zvýš. ot. (výrobca, 0,3% alebo 0,2% pre prihl. do evid. od 1.7.2002), max. objemová koncentrácia CO pre voľnobežné ot. (výrobca, 0,5% alebo 0,3% pre voz. prihl. do evid. od 1.7.2002), max. objemová koncentrácia HC pre voľnobežné ot. (výrobca, max. 100 ppm)
- 2.2 Prístroje sa uvedú do prevádzkového stavu (ohrev, vnútorná kalibrácia a pod.)
- 2.3 Overí sa tesnosť výfukového systému v k. ú. č. 809 prípadne v k. ú. č. 805
- 2.4 Zmeria sa teplota motora, ak je nedostatočná vykoná sa ohrev motora (zvýšené ot., krátka jazda)
- 2.5 Zmerajú sa ot. voľnobehu (± 50 min⁻¹ od predpísaných ot.)
- 2.6 Zasunie sa odberová sonda analyátora (min. 30 cm, +10 cm pre meranie na voľnom priestranstve,.....)

Postup merania v kontrolnom úkone č. 810

- 2.7 Odmerajú a zaznamenajú sa hodnoty CO a lambda pri stabilizovaných zvýšených otáčkach.
- 2.8 Odmerajú a zaznamenajú sa hodnoty CO a HC pri stabilizovaných voľnobežných otáčkach.
- 2.9 Ak je vozidlo vybavené zariadením na alternatívny pohon benzín-plyn, ako prvé sa vykoná meranie pri prevádzke motora na plyn. Po ukončení prvého merania a zaznamenaní nameraných hodnôt sa zmení palivový režim a vykoná sa meranie pri prevádzke motora na benzín, namerané hodnoty sa zaznamenajú.
- 2.10 Pri vozidle s výfukovým systémom tvoreným viacerými nezávislými výfukovými systémami sa postup merania zopakuje pre každý výfukový systém zvlášť. Predpísaným podmienkam musí vyhovovať každý výfukový systém a do protokolu sa zaznamenajú namerané hodnoty pre každý výfukový systém.

3. Záznam nameraných hodnôt

- 3.1 Hodnoty namerané v bodoch 2.7 až 2.10 sa zaznamenajú do protokolu o TK vozidla spôsobom stanoveným osobitným predpisom⁵).
- 3.2 K výtlačku protokolu o TK vozidla sa prikladá záznam z merania bodov 2.7 až 2.10 vyhotovený tlačiarňou (min. musí obsahovať ot. motora, CO, HC, CO₂, O₂, hodnotu lambda, dátum a čas merania)

⁵) Metodický pokyn MDPT SR na vyznačovanie výsledku technickej kontroly vozidla a na evidenciu podpisových vzorov kontrolných technikov a vzorových odtlačkov pečiatok používaných pri technických kontrolách.

Zmeny v kontrolných úkonoch č. 804, 805, 806 a 807

804 Výfukové potrubie – vyústenie

Malá zmena formulácie (odvolanie sa na osobitný predpis – vyhláška „č. 3“)

805 Výfukové potrubie – stav

2. Tlmič výfuku alebo niektorá časť výfukového potrubia chýba. .... (B)

806 Hladina vonkajšieho zvuku

Nameraná hladina vonkajšieho zvuku výfukového systému presahuje stanovený limit. .... (B)

807 Elektromagnetická kompatibilita

Skupina 800 – spaliny, zvuk a odrušenie